

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา รูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสม (Mix Method) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบการบันทึกการจัดเวทีสนทนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษานี้ ได้แก่ เกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แกนนำเกษตรกร (ปราชญ์ชาวบ้าน) นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาการเกษตรจากกระทรวงศึกษาธิการ และภาคเอกชน ที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการให้ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามี 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทเกษตรกร ประเภทผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก และประเภทผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดเวทีสนทนา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 ประเภทเกษตรกร เลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาจากเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการทำฟาร์มสวนยาง และทำกิจกรรมการเกษตรอื่นๆ ในสวนยางพารา หรือพื้นที่บริเวณใกล้เคียงสวนยางพารา เพื่อให้เป็นแหล่งของการทำกิจกรรมเพื่อเพิ่มรายได้ และเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น นอกจากนั้นต้องเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัยจาก

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่งต้องมีความมั่นใจว่าผู้วิจัยและคณะจะสามารถดำเนินการวิจัยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และการสังเกตเยี่ยมชมสวนยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางได้อย่างปลอดภัย

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรรายย่อยผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากเกษตรกรรายย่อยในทุกอำเภอของจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และ จังหวัดนราธิวาส รวม 33 อำเภอๆ ละ 4 ราย จำนวน 132 ราย ประกอบด้วย (1) เกษตรกรจากจังหวัดปัตตานี 12 อำเภอๆ ละ 4 ราย รวม 48 ราย (2) เกษตรกรจากจังหวัดยะลา 8 อำเภอๆ ละ 4 ราย รวม 32 ราย และ (3) เกษตรกรจากจังหวัดนราธิวาส 13 อำเภอๆ ละ 4 ราย รวม 52 ราย

1.2.2 ประเภทผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ เลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดละ 9 ราย จำนวน 27 ราย ประกอบด้วย

1) ประเภทผู้แทนจากภาคเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดละ 3 ราย รวม 9 ราย ได้แก่ (1) ผู้แทนจากภาคเกษตรกรชาวสวนยางจากจังหวัดปัตตานี จำนวน 3 ราย (2) ผู้แทนจากภาคเกษตรกรชาวสวนยางจากจังหวัดยะลา จำนวน 3 ราย (3) ผู้แทนจากภาคเกษตรกรชาวสวนยางจากจังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 ราย

2) ประเภทผู้แทนจากภาคแกนนำเกษตรกร (ปราชญ์ชาวบ้าน) ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จังหวัดละ 3 ราย รวม 9 ราย ได้แก่ (1) ผู้แทนจากภาคแกนนำเกษตรกรจากจังหวัดปัตตานี จำนวน 3 ราย (2) ผู้แทนจากภาคแกนนำเกษตรกรจากจังหวัดยะลา จำนวน 3 ราย (3) ผู้แทนจากภาคแกนนำเกษตรกรจากจังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 ราย

3) ประเภทผู้แทนจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดละ 3 ราย (ใช้เกณฑ์คือ เจ้าหน้าที่/นักวิชาการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาด้านการเกษตรจากสถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และภาคเอกชน) รวม 9 ราย ได้แก่ (1) ผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนจากจังหวัดปัตตานี จำนวน 3 ราย คือ ก) อาจารย์ผู้สอนในสถาบันการศึกษา จำนวน 1 ราย ข) นักวิชาการ/เจ้าพนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 ราย ค) นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดปัตตานี จำนวน 1 ราย (2) ผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนจากจังหวัดยะลา จำนวน 3 ราย คือ ก) ผู้แทนภาคเอกชนจากจังหวัดยะลา จำนวน 1 ราย ข) นักวิชาการ/เจ้าพนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดยะลา จำนวน 1 ราย ค) นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดยะลาจำนวน 1 ราย (3) ผู้แทนภาครัฐและภาคเอกชนจากจังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 ราย คือ ก) อาจารย์ผู้สอนในสถาบันการศึกษา

จำนวน 1 ราย ข) นักวิชาการ/เจ้าพนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดนราธิวาส
จำนวน 1 ราย ค) นักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดนราธิวาส จำนวน 1 ราย

1.2.3 ประเภทผู้แทนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 ราย

ภาพที่ 3.1 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ณ โรงแรมอิมพีเรียล จังหวัดนราธิวาส

จากภาพที่ 3.1 เป็นการจัดเวทีสัมมนาเพื่อประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเชิญผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และการทำสวนยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยจำนวน 30 ราย ดังรายนาม ดังนี้

1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เจียวหวาน	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
(ผู้ดำเนินรายการ)
2) รองศาสตราจารย์ ดร.พรชูลี นิลวิเศษ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3) รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยระคง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4) นายสังวรณ์ ชีร์ณศิริ	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนราธิวาส
5) นายสมศักดิ์ นามตาปี	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา
6) นายสาย หน่อแก้ว	หัวหน้าสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางอำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

7) นายนิคม ฦ สงขลา	หัวหน้าสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางอำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี
8) นายทนต์ศักดิ์ นพคุณขจร	หัวหน้าสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางอำเภอรามัน จังหวัดยะลา
9) นายอรุณ คงสวัสดิ์	เกษตรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
10) นายวิญญู บุญหลง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี
11) นายอนุชา จูวัตร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา
12) นายนรา สุขไชย	นักวิชาการเกษตรศูนย์ศึกษาพัฒนาพิภุลทอง
13) นายสุชาติ ใจดี	ผู้จัดการฟาร์มตัวอย่างฯ จังหวัดนราธิวาส
14) นายพยัคฆ์ ลำพรหมสุข	นักวิชาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
15) อาจารย์กำราบ พานทอง	สถาบันสานติธรรม (NGOs)
16) นายค็อราแม ค็อราแม	ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อพัฒนาโค จังหวัดนราธิวาส
17) นายประยงค์ จินดา	ประธานกรรมการสหกรณ์น้ำยางป่าไผ่ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
18) นายสมพงษ์ สุขชา	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านป่าไผ่ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
19) นางสาวอัมพร ไตรรัตน์	ผู้แทนภาคเกษตรกรชาวสวนยาง
20) นางสาวจุฬาลักษณ์ ทรัพย์สิน	ผู้แทนภาคเกษตรกรชาวสวนยาง
21) นางสาวสินิภรณ์ แดงดี	ผู้แทนภาคเกษตรกรชาวสวนยาง
22) นายรัชชัย ปานทอง	ผู้แทนภาคเกษตรกรชาวสวนยาง
23) อาจารย์จรัญ ราชนุ้ย	วิทยาลัยเกษตรและประมงปัตตานี
24) อาจารย์สมนึก ลิ้มเจริญ	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
25) อาจารย์เกษิ์ สาและ	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
26) อาจารย์อนุชาติ บุรีรัตน์	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
27) อาจารย์สุพรรณบัตร ทวีธรรม	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
28) อาจารย์มาหะมะตออี ละเลง	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
29) นางสาวสุปราณี สิทธิศักดิ์	ผู้จัดบันทึกและสรุปประเด็นการสนทนา
30) นางสาวฟ้าใส บุญส่ง	ผู้ช่วยจัดบันทึกและสรุปประเด็นการสนทนา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย รายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) และการสังเกต โดยใช้
สำหรับเกษตรกรชาวสวนยาง 3 ชายแดนภาคใต้ จำนวน 132 ราย ดังนี้

2.1.1 การสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1) สภาพพื้นฐาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยาง เป็นการสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบ สภาพทางสังคม สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางกายภาพ สภาพทางชีวภาพ และสภาพด้านนโยบาย ด้านการเมือง/นัการเมือง ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านวิชาการ ด้านนักวิชาการ/ด้านเจ้าหน้าที่ และด้านกระแสต่างประเทศ

2) ศักยภาพ และความพึงพอใจในระบบการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นคำถามวัดระดับการปฏิบัติ และความพึงพอใจของเกษตรกรชาวสวนยางที่มีต่อระบบการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองในมิติการพึ่งพาตนเอง 5 ด้าน (TERMS MODEL) ได้แก่ มิติด้านเทคโนโลยี มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มิติด้านจิตใจ และมิติด้านสังคมและวัฒนธรรม

3) ความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนยางต่อบัญชีที่มีความเกี่ยวข้องและสนับสนุนระบบการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเอง เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบระดับความพึงพอใจเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยต่อบัญชีที่มีความเกี่ยวข้องและสนับสนุนการพึ่งพาตนเองที่มีต่อผู้ทำหน้าที่ส่งเสริม ข้อมูลข่าวสาร สื่อ/ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับการส่งเสริม

4) ความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยต่อแหล่งและระดับการได้รับข่าวสารเรื่องยางพารา เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบระดับการได้รับข่าวสารของเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยต่อแหล่งข่าวสารประเภท สื่อบุคคล สื่อกลุ่มบุคคล สื่อมวลชน และสื่อประเภทกิจกรรม

2.1.2 แบบบันทึกการสังเกต จากการเยี่ยมชมสวนยางพาราของเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อย จำนวน 132 ราย โดยสัมภาษณ์และบันทึกการสังเกตในประเด็น สภาพของสวนยางพารา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบนิเวศสิ่งมีชีวิตต่างๆ ในสวนยางพารา การสื่อสาร รูปแบบการส่งเสริม และสภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยาง

2.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) ใช้สำหรับผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ
จำนวน 27 ราย โดยเก็บข้อมูลเชิงลึกเพื่อต้องการทราบในประเด็น ดังต่อไปนี้

2.2.1 รูปแบบการส่งเสริมแบบต่างๆ ที่ทำอยู่ ว่าเป็นอย่างไร และให้แสดงความ คิดเห็นว่ารูปแบบการส่งเสริมเพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถพึ่งพาตนเองได้นั้นควรจะเป็นอย่างไร

2.3.2 ความคิดเห็นของผู้แทนภาคส่วนต่างๆ เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองของ เกษตรกรที่เป็นอยู่ ที่ควรจะเป็น และแนวทางการสนับสนุน ในประเด็นด้านเทคโนโลยี ด้าน เศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม

2.3.3 ความคิดเห็นของผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะ ในประเด็น ปัญหาทั่วไป ปัญหาตัวเกษตรกรในการพึ่งพาตนเอง ข้อเสนอแนะและแนวทาง สนับสนุน

2.3 ประเด็นการจัดเวทีประชุมสัมมนา เพื่อประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบการส่งเสริม เพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางพาราใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเชิญผู้แทนที่ เกี่ยวข้องร่วมการประชุมสัมมนา ในประเด็น รูปแบบระบบการส่งเสริม และรูปแบบระบบการผลิต เพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาพที่ 3.2 การประชุมสัมมนา ณ โรงแรมอิมพีเรียล จังหวัดนราธิวาส

จากภาพที่ 3.2 เป็นการจัดเวทีประชุมสัมมนา ดำเนินการหลังจากได้ข้อสรุปจาก ประเด็นเวทีการสัมมนา และนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว ดำเนินการประเมินรูปแบบระบบ การส่งเสริม และระบบการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ ในวันที่ 26 มีนาคม 2557 ณ โรงแรมอิมพีเรียล จังหวัดนครราชสีมา โดยมีประเด็นในแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย

- 1) ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบ (model) การส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 2) การอภิปรายกลุ่มเพื่อระดมความคิด วิเคราะห์ SWOT และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในรูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3) การบูรณาการในมิติต่างๆ ตามรูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การบูรณาการทรัพยากรในการดำเนินงาน การบูรณาการในแง่การสนับสนุน โครงการ/กิจกรรมต่างๆ
- 4) ประเมินรูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.4 การถ่ายภาพ สภาพของการทำฟาร์มยางพาราในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำฟาร์มสวนยางพาราร่วมกิจกรรมเกษตรแบบผสมผสาน การทำฟาร์มสวนยางพาราร่วมการปลูกพืช การทำฟาร์มสวนยางพาราร่วมการเลี้ยงสัตว์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางในจังหวัดชายแดนภาคใต้” ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์และบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดเวทีประชุมสัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2556 ถึง เดือนมีนาคม 2557 ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

3.1 การดำเนินการก่อนลงภาคสนาม

3.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัย ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด และแนวทางในการดำเนินการวิจัยต่อไป

3.1.2 ศึกษาข้อมูลในพื้นที่โดยเฉพาะมีการคำนึงถึงความปลอดภัยจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่งต้องมีความมั่นใจว่าผู้วิจัยและคณะ สามารถจะดำเนินการวิจัย ศึกษาข้อมูลด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสังเกตเยี่ยมชมสวนยางพาราของเกษตรกรได้อย่างปลอดภัย

3.1.3 ประสานงานกับส่วนราชการ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ เกษตรกร แกนนำ

เกษตรกร และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการด้านเอกสารขออนุมัติทำการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 การดำเนินการภาคสนาม

3.2.1 การสัมภาษณ์เกษตรกร โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ซึ่งมีอยู่ 4 ตอน ประกอบด้วย (1) สภาพพื้นฐาน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร (2) ศักยภาพ และความพึงพอใจในการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร (3) ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง (4) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อแหล่งและระดับการได้รับข่าวสารเรื่องยางพารา และบันทึกการสังเกต (การเยี่ยมชมสวนยางพาราของเกษตรกรในชุมชน/หมู่บ้าน) โดยสัมภาษณ์และบันทึกการสังเกต

3.2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งมีอยู่ 3 ตอน ประกอบด้วย (1) รูปแบบการส่งเสริมการเกษตร (2) มิติที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร (3) ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง

3.2.3 การจัดเวทีประชุมสัมมนาและสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญผู้แทนที่เกี่ยวข้องร่วมการประชุมสัมมนาในประเด็น รูปแบบระบบการส่งเสริม และรูปแบบระบบการผลิตเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรรายย่อยใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำการสรุป ประเมินผล โดย (1) ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบ การส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกร (2) การอภิปรายกลุ่มเพื่อระดมความคิด วิเคราะห์ SWOT และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (3) การบูรณาการในมิติต่างๆ ตามรูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเอง และ (4) ประเมินรูปแบบการส่งเสริมเพื่อการพึ่งพาตนเองของเกษตรกรชาวสวนยางใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3 การสรุปและเผยแพร่การวิจัย

3.3.1 สังเคราะห์ และวิเคราะห์สรุปเขียนรายงานการวิจัย โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสังเคราะห์และวิเคราะห์ สรุปเขียนรายงานการวิจัยตามข้อกำหนดของวารสารที่จะลงตีพิมพ์เผยแพร่

3.3.2 การจัดทำรูปเล่มเพื่อการเผยแพร่ โดยดำเนินการจัดทำรูปเล่ม และการเผยแพร่ตามข้อกำหนดกฎเกณฑ์ของวารสารที่จะลงตีพิมพ์เผยแพร่

4. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การจัดทำข้อมูล

4.1.1 จัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้จากเอกสารเข้าเป็นระบบ โดยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่เก็บรวบรวมไว้ จัดหมวดหมู่เข้าเป็นระบบ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในการนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการดำเนินการอ้างอิงต่อไป

4.1.2 จัดทำดัชนีระบบข้อมูลให้เป็นระบบหมวดหมู่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม มาจัดทำดัชนีเป็นระบบหมวดหมู่ เพื่อศึกษาและสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา

4.1.3 ดำเนินการตรวจสอบด้านข้อมูล โดยตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ นั้นมีความถูกต้องหรือไม่ ตรงกันหรือไม่

4.1.4 ดำเนินการตรวจสอบด้านวิธีการเก็บข้อมูล โดยตรวจสอบวิธีการเก็บข้อมูล เนื่องจากการได้ข้อมูลมาหลายวิธี ทั้งการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์และสังเกต สัมภาษณ์เชิงลึก จัดเวที ประชุมสัมมนา การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และดำเนินการทบทวนวรรณกรรมอีกครั้ง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องของข้อมูล โดยตรวจสอบความ สมบูรณ์ความถูกต้องของข้อมูลในเครื่องมือทุกฉบับและทุกประเภท

4.2.2 แยกประเภทข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม ที่เก็บรวบรวมได้จาก เครื่องมือทุกประเภท แยกประเภทข้อมูลเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ

4.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาประมวลผล และวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพรรณนาเพื่อบรรยายลักษณะต่างๆ ของข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ F - test

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์โดย การสร้างตารางเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล และสรุปผล

สำหรับข้อมูลที่เป็นระดับแปลผลระดับโดยกำหนดให้

1	หมายถึง	น้อยที่สุด
2	หมายถึง	น้อย
3	หมายถึง	ปานกลาง
4	หมายถึง	มาก
5	หมายถึง	มากที่สุด

สำหรับข้อมูลที่เป็นระดับแปลผลระดับโดยใช้ค่าน้ำหนักเฉลี่ย ดังนี้

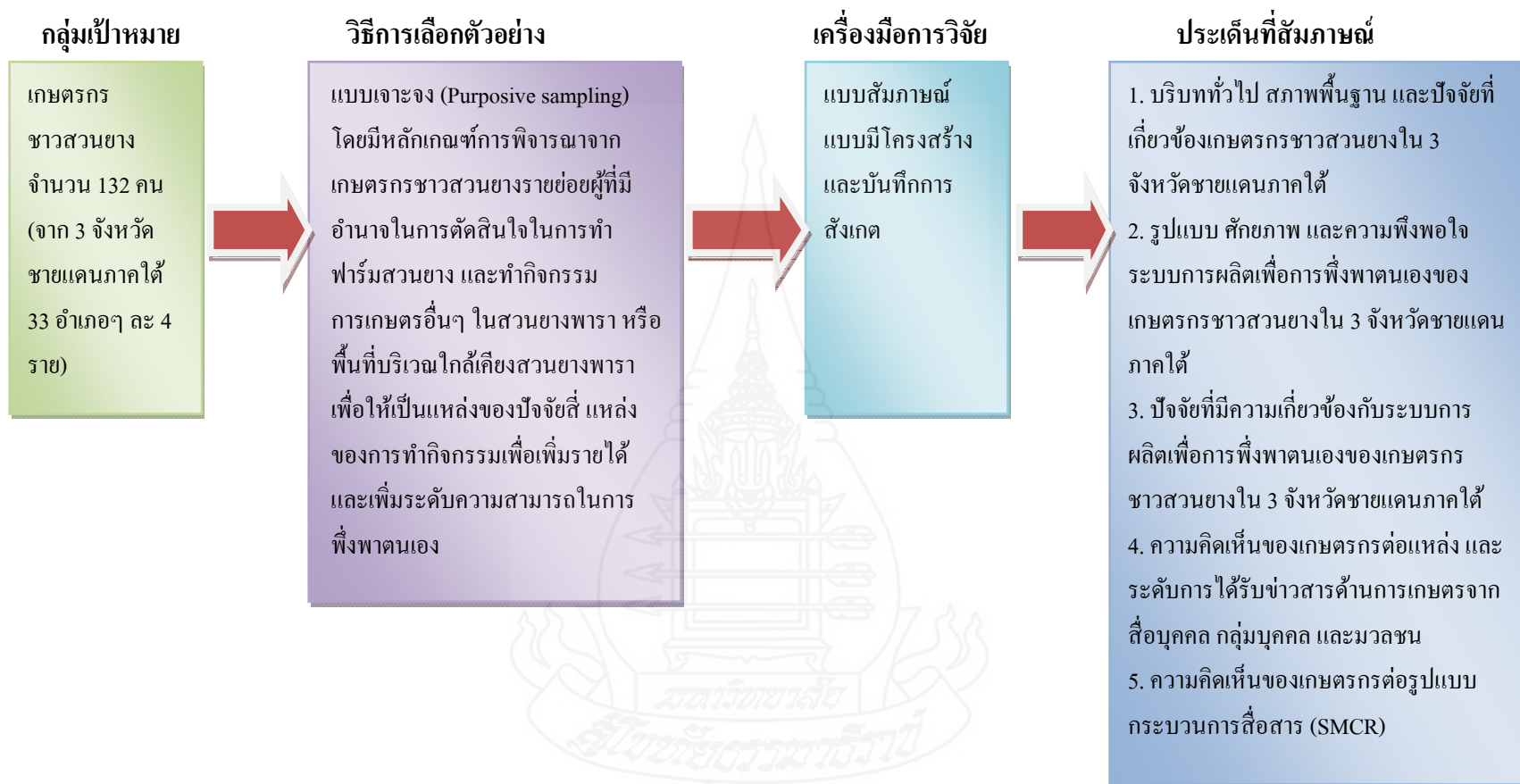
1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

5. รายละเอียดในการดำเนินการวิจัย

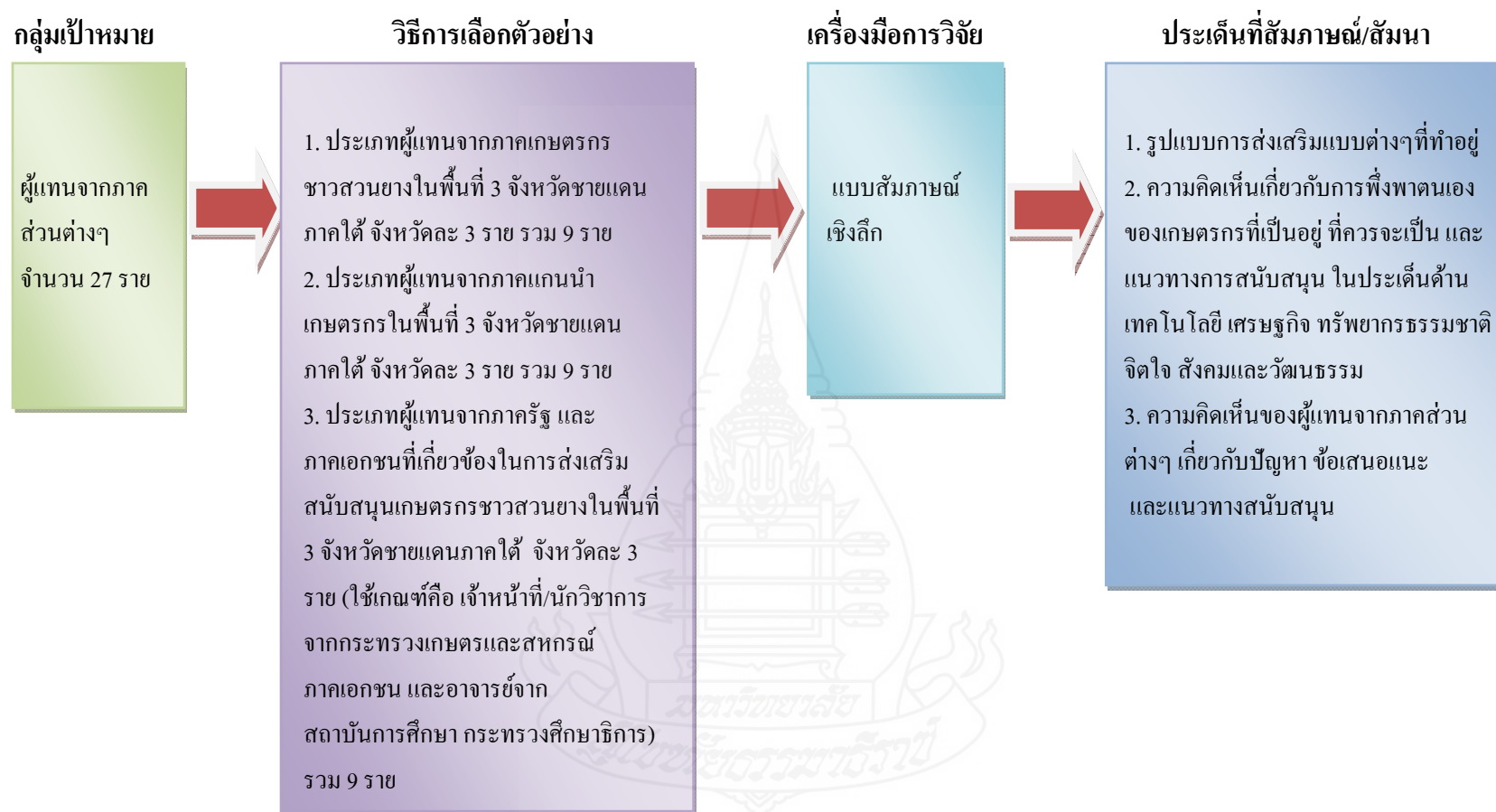
ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอน และกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังตารางที่ 3.1 และกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 3.3 – 3.5

ตารางที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

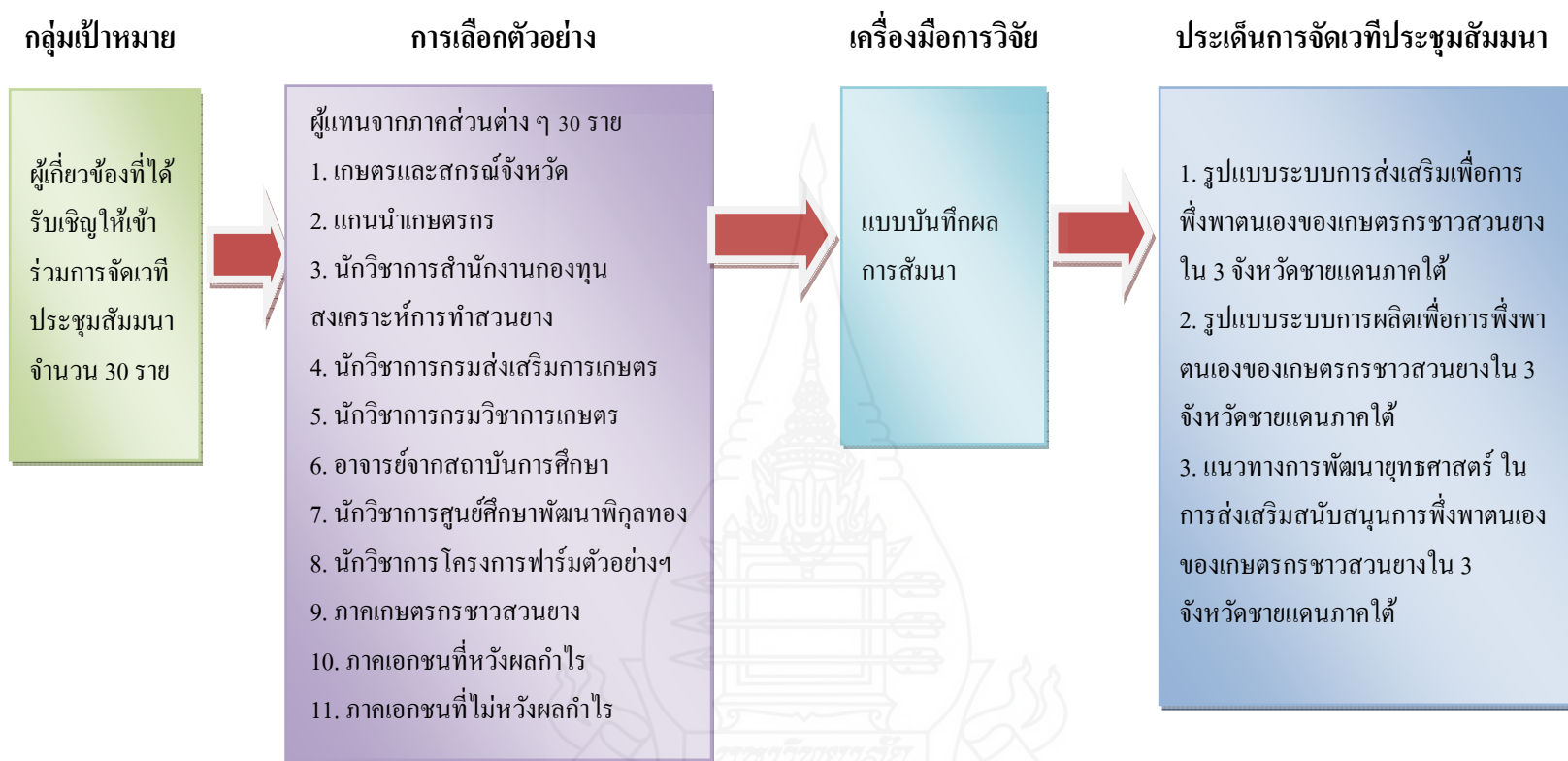
วิธีการ	แหล่งข้อมูล	จำนวน (ราย)
1. สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และบันทึกการสังเกต	เกษตรกรชาวสวนยาง	132
2. สัมภาษณ์เชิงลึก	ผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ 1) ภาคเกษตรกรชาวสวนยาง 2) ภาคแกนนำเกษตรกร 3) ภาครัฐและภาคเอกชน	27
3. การจัดเวทีประชุมสัมมนา	ผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ 1) เกษตรและสหกรณ์จังหวัด 2) แกนนำเกษตรกร 3) นักวิชาการสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง 4) นักวิชาการกรมส่งเสริมการเกษตร 5) นักวิชาการกรมวิชาการเกษตร 6) อาจารย์จากสถาบันการศึกษา 7) นักวิชาการศูนย์ศึกษาพัฒนาพิภุลทอง 8) นักวิชาการโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ 9) ภาคเกษตรกรชาวสวนยาง 10) ภาคเอกชนที่หวังผลกำไร 11) ภาคเอกชนที่ไม่หวังผลกำไร	30

ภาพที่ 3.3 การดำเนินงานวิจัย กลุ่มเป้าหมายเกษตรกรชาวสวนยาง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 132 ราย

ภาพที่ 3.4 การดำเนินงานวิจัย กลุ่มเป้าหมายผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ จำนวน 27 ราย

ภาพที่ 3.5 การดำเนินงานวิจัย กลุ่มเป้าหมาย การจัดเวทีประชุมสัมมนา และสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จำนวน 30 ราย